

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף ע"ט ע"א

לרבא אליבא דרבי יהודה [דמין במינו לא בטל], כלי שיש בו מי חטאת, באיזה אופנים מהני ליה טבילה?

מחומרא דרבנן	מעיקר הדין	
לא מהני להו טבילה	לא מהני להו טבילה	כלי שנטמא גבו ותוכו ¹
עד שיהיה רובא מי מקוה	בכל דהו מים שיכנסו לתוכו	כלי שנטמא רק גבו ²

אמר רבא: אמור רבנן בטעמא, ואמור רבנן ברובא, ואמור רבנן בחזותא, על מתי נאמר כל דבר?

במין בשאינו מינו	במין במינו	
בטעמא	ברובא	לענין איסורים
בחזותא	ברובא ³	לענין טבילה

האם טעם כעיקר במין בשאינו מינו הוי מדאורייתא או מדרבנן? [תד"ה אמור].

בחולין	בקדשים	
דרבנן	דאורייתא	לרש"י בחולין ⁴
דאורייתא ⁵	דאורייתא	לרבינו תם

¹ הנה כלי זה טמא גם מדאורייתא, ור' יהודה אליבא דרבא ס"ל דמין במינו לא בטל כלל, [ואפי' אם היינו חושבים לו כיון אדום והיה דיהה ג"כ אינו בטל]. וגם לא מהני למי חטאת השקה - וכמו שכתבו רש"י ותוס' לעיל - דכיון שהם אב הטומאה חשיבי, וכן לא מהני זריעה בהקדש.

² כלי זה אינו טמא מהתורה, אלא רק נטמא בטומאת משקין דרבנן, וקיי"ל שתוכו ואוגנו ואוזניו וידיו טהורים, ומצד הדין כיון שנכנס בתוכו מים כל דהו סגי כדי שתעלה טבילה לשפתו, ורבנן גזרו שיטבילנו יפה, וכיון דאיכא רובא מי מקוה תו לא צריך - דהוא רק חומרא.

³ וכן מבואר בסוגיא לעיל. ומין במינו לענין טבילה, הוא שיש להם אותו צבע. ואם אין להם אותו צבע, הם מין בשאינו מינו, ואז דינו כל שלא דיהה מראהו אינו בטל.

⁴ שיטת רש"י בחולין, דרק לענין קדשים טעם כעיקר דאורייתא, אבל לענין חולין זה רק מדרבנן. והקשו תוס' מסוגין שאמר רבא אמור רבנן בטעמא, ולא נקיט בששים או במאה, משמע שבדאורייתא איירי שרק בדאורייתא תלי בטעמא. [ולשון אמור רבנן - הוא לומר שעשו מזה כלל].

⁵ ולדעת רבינו תם לוקים על זה, ומה שאמר ר' יוחנן שאין לוקים על טעם כעיקר, היינו במין במינו דשם כיון שמדאורייתא בטל ברוב לא לוקים, [וגם במינו אם יש טעמו וממשו ומכירו לוקים עליו]. עוד פירשו תוס', דהא דקאמר ר' יוחנן שאין לוקים בטעמו ולא בממשו, מיירי אפי' במין שלא במינו דאורייתא, ובאופן שאין כזית מהאיסור בכדי אכילת פרס, [אמנם ר"ת עצמו לא ס"ל הכי, וסובר שטעם כעיקר לוקה אפי' אם אין כזית בכדי אכילת פרס מהאיסור]. והרב יוסף דאורלייני"ש ס"ל דכיון שהוא רק איסור עשה, לכך לא לוקים עליו אפי' במין בשאינו מינו.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף ע"ט ע"א - המשך.

האם איסורים או מצוות מבטלים זה את זה?

מצוות	איסורים	
אין מטבילים	מטבילים	לריש לקיש
אין מטבילים	אין מטבילים	לרבי אלעזר

זבחים דף ע"ט ע"ב

עביט של חרס הבלוע ממני רגלים של זב, כיצד נטהר?

נתן בו מים ג' פעמים	נתן בו מי רגלים של טהור ג' פעמים	
נטהר	אינו נטהר	לת"ק - רבי יהודה
נטהר	נטהר	לר' אליעזר בן יעקב

פשתן שטוואתו נדה [שמרטיבתו ברוקה], האם מסיטו טמא? [תד"ה אף].

לר' יהודה	לרבנן	
אינו טמא	אינו טמא	כשהוא יבש ⁶
טמא	טמא	כשהוא לח
לתי' התוס': טמא למיהו נראה: אינו טמא ⁷	אינו טמא	כשהוא יבש כנ"ל והרטיבו
טמא	אינו טמא	כשהוא לח ונתן בו מים כמה פעמים

נתערב דם כשר בדם פסולין, או בדם התמצית, מה דינו?

בדם התמצית	בדם פסולין	
ישפך לאמה	ישפך לאמה	לרבנן
כשר	לרב זביד: כשר לרב פפא: ישפך לאמה	לר' אליעזר

⁶ והעמידו תוס', דמיירי באופן שגם אם ישרנו מעת לעת בפושרין לא יחזור לכמות שהיה.

⁷ הנה הוקשה לתוס' שבמס' נדה מבואר שאפי' אם יבש - כל זמן שאפשר להרטיבו כנ"ל הוא טמא. ותירצו בתחילה, דהכא מיירי ביבש שאי אפשר להחזירו וכו' - וטהור, ולפי"ז מה שאמר ר' יהודה שבהרטיבו טמא, מיירי באופן הנ"ל שהוא יבש כ"כ, ובכו"א כיון שהרטיבו כל זמן שהוא לח עדין הוא טמא. אמנם אח"כ כתבו תוס', דר' יהודה לא על יבש של רבנן קאי [לומר שגם באופן זה אם הרטיבו טמא], שמשמע שרק אם הרטיבו טמא ואם לא הרטיבו לא, דאפי' בלא הרטיבו כל שלא נתייבש כ"כ כנ"ל הוא טמא, אלא בא לומר שאפי' אם שראו במים הרבה לא יוצא ממנו הרוק.